31.3.2026

Eduskunta, hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Viite: Hallintovaliokunta keskiviikko 08.04.2026 klo 11.15 / HE 16/2026 vp / Lausuntopyyntö

Asia: HE 16/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain muuttamisesta

Sisäministeriö pyysi 10.11.2025 lausuntopyynnössään valtiovarainministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain muuttamisesta sekä poliisin hallinnosta annetun asetuksen ja Poliisiammattikorkeakoulutusta annetun asetuksen muuttamisesta.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa todetaan, että otetaan käyttöön poliisi reservi, jonka tarkoituksena on täydentää poliisin toimintaa normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi todetaan, että hallitus selvittää mahdolliset poliisikoulutuksen uudistamistarpeet.

Toimelle ei ole kohdennettu hallitusohjelmassa rahoitusta.

Lausunnossaan valtiovarainministeriö totesi pitävänsä esitysluonnoksen mukaista ehdotusta poliisireservin käyttöönoton mahdollistamisesta perusteltuna erityisesti heikentyneen turvallisuustilanteen johdosta mutta myös muutoin suuria poliisiresursseja edellyttävien häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalta. Valtiovarainministeriö katsoi poliisireservin käytön mahdollistamisen olevan verrattavissa jo voimassa olevaan rajavartioiden reservin käyttöä koskevaan lainsäädäntöön.

Valtiovarainministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota reservin käyttöönottoa koskevaan päätöksentekomenettelyyn. Esitysluonnoksen mukaan päätöksen reservin käyttöönotosta ja sen päättämisestä tekisi sisäministeri, sillä ”*poliisin reservin käyttöönottoa ja käyttöönoton päättämistä koskeva ratkaisu on skaalaltaan yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti ministerin ratkaisuvaltaa*

edellyttävä asia (laki valtioneuvostosta 12 §; valtioneuvoston ohjesääntö 9 §; valtioneuvoston sisäministeriöstä antaman asetuksen 4 § sekä sisäministeriön työjärjestyksestä annetun sisäministeriön asetuksen 37 – 38 §)." Valtiovarainministeriö pyysi esityksen jatkovalmistelussa sisäministeriötä arvioimaan, tulisiko päätös poliisireservin käyttöönotosta tehdä esitysluonnoksen mukaisesti sisäministerin toimesta vai yhteiskuntapoliittisen merkittävyyden johdosta valtioneuvoston yleisistunnon toimesta ja perustelemaan ratkaisunsa. Hallituksen esitykseen on täydennetty ehdotetun ratkaisun perusteluja.

Hallituksen esityksen mukaan poliisin reservin muodostamisesta aiheutuisi kustannuksia jakautuen järjestelmän perustamiskuluihin, vuosittaisiin ylläpitokuluihin sekä reservin käyttökuluihin. Reservin perustamis- ja ylläpitokulut on määrä kattaa poliisille kehyspäätöksissä ja talousarvioissa myönnetyistä määrärahoista. Poliisin reservin perustaminen (hallinto, koulutus, varustus) ei aiheuta poliisille merkittäviä lisäkuluja.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, poliisin reservin käyttöönoton yhteydessä sen edellyttämästä määräraharesursoinnista päätetään normaalin tapaan osana talousarvio- ja JTS-päätöksentekoa. Samanlainen rahoitusjärjestely on voimassa Rajavartiolaitoksen reservin osalta.

Valtiovarainministeriöllä ei ole hallituksen esitykseen huomautettavaa.

Lauri Taro
Budjettineuvos